Manifest w sprawie Wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku

Ku osiągnięciu równych praw i godności ludzi starszych

AGE Platform Europe (AGE) jest największą europejską siecią organizacji osób w wieku 50+, reprezentującą bezpośrednio ponad 40 milionów osób starszych w Europie. Celem AGE jest głoszenie i promowanie interesów 190 milionów mieszkańców Unii Europejskiej, którzy osiągnęli wiek 50+ oraz podnoszenie świadomości spraw, które dotyczą ich w największym stopniu.

Po co ten Manifest?

W 2017 roku, prawie jedna piąta (19%) mieszkańców Unii Europejskiej przekroczyła 65 rok życia. Co więcej, rośnie znaczenie grupy osób najstarszych (w wieku 80 lat i więcej) z względu na szybsze tempo przyrostu liczebności tej grupy osób niż w innych kategoriach wieku. Przewiduje się, że ich udział wśród mieszkańców UE28 zwiększy się ponad dwukrotnie w przeciągu lat 2017 – 2080, z 5,5% do 12,7%.

Wiele starszych kobiet i mężczyzn wnosi znaczący udział w życie społeczeństw, przykładowo jako pracownicy, którzy stają się mentorami dla młodych ludzi, opiekunowie wnuków i innych członków rodziny. Jednak ageizm nadal ogranicza autonomię oraz wznosi bariery w pełnej i równej partycypacji osób starszych w różnych obszarach życia indywidualnego i społecznego. Poszanowanie godności i autonomii to uniwersalne prawa człowieka, które przynależą osobom w każdym wieku i są warunkiem koniecznym efektywnego i konstruktywnego uczestnictwa w społeczeństwie. Program 2030 Narodów Zjednoczonych i **Cele Zrównoważonego Rozwoju** (Sustainable Development Goals **SDG**) wypełniają przyrzeczenia o niepozostawianiu nikogo poza nawiasem.

Na poziomie unijnym, uroczyście ogłoszony **Europejski Filar Praw Socjalnych** (**EPSR**) oraz **Europejski Semestr** wspólnie ze strategiami UE, takimi jak **Jednolity Rynek Cyfrowy** (DSM) zapewniają odpowiednie ramy, w których kraje członkowskie podejmują akcję ochrony praw osób starszych oraz zapewnią równość płci w starszym wieku. Przyszły budżet UE powinien dopomóc w dostarczeniu i umieszczeniu społecznych i antydyskryminacyjnych celów z 2020 roku, jednocześnie potrzebny jest odnowiony impuls polityczny, aby odblokować proponowaną horyzontalną dyrektywę antydyskrymincyjną.

Parlament Europejski znakomicie wspiera sprawiedliwość społeczną i równość. Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku odbędą się w punkcie zwrotnym dla Unii Europejskiej, która pilnie potrzebuje odnowy więzi z swoimi obywatelami i tego jak prezentować ich interesy. Chcielibyśmy, aby spoglądająca w przyszłość Unia Europejska koncentrowała się nie tylko na sprawach gospodarczych i rozwojowych, ale podjęła konkretne działanie na rzecz zapewnienia, iż każda jednostka jest cenna i ma prawo wieść aktywne i niezależne życie bez względu na wiek, płeć, rasę czy pochodzenie etniczne, religię, niepełnosprawność, czy orientację seksualną.

Kluczowe rekomendacje zgłaszane przez AGE

Realizując nasz cel jakim jest Unia Europejska przyjazna ludziom starszym, oraz poparcie sprawy **Międzynarodowej Konwencji praw ludzi starszych**, jaką podjęto na posiedzeniu ONZ-owskiej **Otwartej Grupy Roboczej do Spraw Starzenia** (**OEWGA**), wzywamy kandydujących na europosłów, aby podjęli starania usytuowania zakazu dyskryminacji ze względu na wiek jako wyraźnie określonego unijnego priorytetu, tak samo istotnego jak inne obszary unijnych działań na rzecz zakazu dyskryminacji w traktatach UE; apelujemy, aby podjęli także działania w następujących kwestiach:

- Ścisłe respektowanie praw ludzi starszych poprzez zwalczanie ageizmu i dyskryminacji wieku,
- Zagwarantowanie by kwestie pracy rozważano z perspektywy cyklu życia oraz aby zostały podjęte działania na rzecz budowy inkluzyjnych rynków pracy,
- Zapewnienie odpowiednich emerytur i dochodu ludziom starszym zarówno kobietom jak i mężczyznom,
- Ochrona prawa do życia i starzenia się w godności dzięki spersonalizowanej (skoncentrowanej na jednostce) opiece zdrowotnej i opiece długookresowej dostępnej dla wszystkich,
- Zapewnienie możliwości zdrowego życia i dobrego samopoczucia niezależnie od wieku,
- Zapewnienie powszechnego dostępu do dóbr i usług we współczesnym cyfrowym społeczeństwie, włączając w to starsze osoby,
- Przygotowanie starszych obywateli do pełnego udziału w życiu społecznym i demokratycznym.

Jako przyszłych członków Parlamentu Europejskiego, AGE wzywa was do wywarcia nacisku na UE, aby wsparła kraje członkowskie w opracowaniu krajowych strategii senioralnych, w których powstaniu wezmą udział starsze osoby oraz ich organizacje. Liczymy na wasze zaangażowanie w przywrócenie działalności Międzypartyjnej Grupy do spraw Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej w ramach Parlamentu Europejskiego w tym celu aby, aby sprawy starzenia się utrzymywały wysoką pozycję w agendzie spraw podejmowanych na forum Parlamentu Europejskiego.

Co może zrobić kandydat na członka Parlamentu Europejskiego?

SDG 3/8/16
EPSR 3/7/20
OEWGA

Ścisłe respektowanie praw ludzi starszych poprzez zwalczanie ageizmu i dyskryminacji wieku oraz wywieranie nacisku na rząd kraju, aby dzięki temu:

- zapewnić przyjęcie dyrektywy w sprawie równego traktowania w dostępie do dóbr usług; zapewnić osiągnięcie pełnej implementacji europejskiego aktu w sprawie owej dostępności;
- monitorować wprowadzenie Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych i zapewnić jej stosowanie w odniesieniu do osób starszych;
- monitorować wprowadzenie Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz unijnego postanowienia dotyczącego równouprawnienia kobiet i mężczyzn, a także zapewnić, że będą stosowane w odniesieniu do starszych kobiet;
- wspierać debatę na poziomie ONZ w sprawie międzynarodowych instrumentów prawnych mających wzmocnić ochronę praw człowieka w odniesieniu do ludzi starszych.

SDG 5/8/10/11
EPSR
1/2/3/4/5/9/10/
11/13
OEWGA

Zagwarantowanie by kwestie pracy rozważano z perspektywy cyklu życia oraz aby zostały podjęte działania na rzecz budowy inkluzyjnych rynków pracy, oraz został wywierany nacisk na rząd oraz na partnerów społecznych, aby doprowadzili do:

- Pełnego wdrożenia Dyrektywy 2000/78/WE w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, promowania kampanii zwiększających świadomość odnośnie wagi walki z dyskryminacją ze względu na wiek w miejscu pracy; tworzenia przyjaznych warunków pracy dla starszych pracowników ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia możliwości elastycznego zakończenia kariery zawodowej.
- Przyjęcia ambitnej dyrektywy odnośnie równowagi między pracą zawodową i życiem prywatnym, w tym uwzględniające także odpłatne urlopy dla opiekunów nieformalnych; wezwania Komisji Europejskiej i krajów członkowskich, aby posunąć się dalej i zaproponować Zalecenia Rady w sprawie ochrony socjalnej i usług społecznych dla opiekunów nieformalnych, spośród których większość stanowią kobiety, w taki sposób, aby gwarantowały zaliczenie czasu opieki do uprawnień emerytalnych z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, minimalny dochód, ubezpieczenie zdrowotne, utrzymanie prawa do zasiłków dla bezrobotnych dla tych opiekunów nieformalnych, którzy wypadli z rynku pracy.
- Docenienia kwalifikacji i wiedzy starszych pracowników na rynku pracy, uznawania konieczności wprowadzenia ułatwień w możliwościach wydłużenia życia zawodowego dzięki skutecznej walce z dyskryminacją ze względu na wiek w zatrudnieniu i dostępie do szkoleń zawodowych.
- Wykorzystania potencjału międzypokoleniowego transferu wiedzy, kreowania miejsc pracy, w których zostaną docenione odnośne kwalifikacje młodych i starszych pracowników, co pozwoli obu grupom wieku rozwijać się zawodowo i przystosowywać się do zmian rynku pracy.
- Wspierania działań na rzecz wdrożenia Zalecenia Rady w sprawie ochrony socjalnej pracowników i samozatrudnionych, zwracając uwagę na to, aby luki w ochronie socjalnej wszystkich form zatrudnienia zostały skutecznie domknięte.
- Kontroli wdrożenia Zalecenia Rady dotyczącego bezrobocia długookresowego i wsparcie Europejskiej sieci publicznych służb zatrudnienia (EURES) celem pomocy osobom starszym poszukującym pracy, w tym osobom starszym zmuszonym do przedwczesnego zakończenia aktywności zawodowej.
- Finansowania badań na temat zrównoważonych miejsc pracy, trwałej zdolności do zatrudnienia na bazie podwyższania kwalifikacji i kształcenia w ciągu całego życia oraz do promowanie uzyskanych efektów w krajach członkowskich.
- Stosowania podejścia do miejsc pracy opartego na cyklu życia, aby zapewnić w ten sposób zdrowe warunki pracy oraz wzmocnić interakcję, kooperację i transfer wiedzy oraz solidarność między różnymi grupami wieku.

SDG
1/2//5/8/10/
12/13
EPSR
2/3/12/14/15
OEWGA

Zapewnienie odpowiednich emerytur i dochodu ludziom starszym zarówno kobietom jak i mężczyznom, oraz wywieranie nacisku na rząd, abyt:

- Przyjąć ramową dyrektywę odnośnie odpowiednich minimalnych dochodów zapewniających życie w godności, łącznie z minimalną emeryturą, biorąc pod uwagę nie tylko relatywną linię ubóstwa ale także budżety uwzględniające odmienną strukturę koszyka dóbr i usług w wydatkach osób w różnym wieku.
- Zaapelować, aby Strategia Europejska zlikwidowała wynikające z płci różnice w wynagrodzeniu, emeryturach i przebiegu karier zawodowych, wskazując iż sprawy te dotyczą zarówno kobiet, które jeszcze pracują oraz tych starszych, już na emeryturach, które nie doczekały się pozytywnych zmian na rynku pracy.
- Wystąpić do Parlamentu Europejskiego oraz Krajowej Parlamentarnej Kontroli Europejskiej Oceny Semestralnej, głównie mając na uwadze kwestię skutecznej ochrony przed ubóstwem przez powszechny system świadczeń emerytalnych.
- Wesprzeć rolę i odpowiedzialność europejskich organów nadzoru odnośnie rynków finansowych, zapewniając odpowiednie finansowe i ludzkie zasoby w celu ochrony długoterminowych zwrotów, wspierać zrównoważone strategie inwestycyjne, egzekwować prawa konsumentów w kapitałowych systemach emerytalnych.
- Przyjąć europejską inicjatywę prawną, dotyczącą zapewnienia dostępu do odpowiedniej ochrony socjalnej osobom zatrudnionym w standardowych i niestandardowych formach zatrudnienia oraz analizować bariery, które nie pozwalają ludziom korzystać z tych praw. Powinny obejmować uniwersalny i równy dostęp do praw ochrony socjalnej, świadczeń i uprawnień, jakościowo dobrej opieki zdrowotnej, zabezpieczenia minimalnego dochodu, dostępu do dóbr i usług zdefiniowanych jako niezbędnych na poziomie krajowym, zgodnie z rekomendowanymi przez MOP, w celu zapewnienia skutecznej sieci ochrony socjalnej, na trudne czasy.
- Przyjąć politykę ochrony majątku ludzi starszych oraz wyposażenie ich w możliwości podejmowania świadomych decyzji finansowych.

SDG 16
EPSR 16/18
OEWGA

Ochrona prawa do życia i starzenia się w godności dzięki spersonalizowanej (skoncentrowanej na jednostce) opiece zdrowotnej i opiece długookresowej dostępnej dla wszystkich, i w tym celu:

- Skutecznie egzekwować prawo do wysokiej jakości opieki długookresowej po przystępnych cenach oraz wsparcie, które pozwoli ludziom starszym żyć z godnością , zachować autonomię i niezależność oraz pełną partycypację w życiu społeczności.
- Przyjąć zalecenia Rady w sprawie opieki długookresowej, ustanawiając kluczowe zasady i poparte dowodami zalecenia rozwoju opieki długookresowej i wsparcie usług w całej UE.
- Rozwijać uzasadnioną ekonomicznie sformalizowaną opiekę długookresową (LTC) dla ludzi starszych i upewnić się, że UE zostawia wystarczającą przestrzeń fiskalną dla krajów członkowskich, aby mogły poprawić jakość LTC oraz dostęp do niej dla wszystkich, którzy potrzebują opieki i wsparcia.
- Monitorować rolę sektora prywatnego w opiece długookresowej jeśli chodzi o jakość i dostępność usług, oraz zbadać jak UE mogłaby lepiej regulować ten rozwijający się rynek usług,
- Pracować nad przyjęciem UE Planu działań na rzecz zapobiegania przemocy wobec osób starszych, włączając w to lepszą identyfikację i ochronę ofiar przemocy oraz poprawę warunków pracy opiekunów formalnych i nieformalnych w domu i placówkach całodobowej opieki.

SDG 2/3/6
EPSR 1/2/16
DSM
OEWGA

Zapewnienie możliwości zdrowego życia i dobrego samopoczucia niezależnie od wieku oraz wywarcie nacisku na rząd, aby zajął się:

- Propagowaniem zdrowia fizycznego i psychicznego w ciągu całego okresu życia we wszystkich politykach UE przy koordynacji Dyrekcji Generalnej SANTE - Zdrowie i Bezpieczeństwo Żywności.
- Zapewnieniem, że we wszystkich unijnych programach badawczych po 2020 r. priorytetem zostaną objęte programy z dziedziny zdrowia oraz budżety ukierunkowane na promocję zdrowia, prewencję chorób, zmniejszanie nierówności w dostępie do usług zdrowotnych.
- Kontynuacją wsparcia European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (Europejskie Innowacyjne Partnerstwo na rzecz Aktywnego I Zdrowego Starzenia się) jako kluczowej inicjatywy na rzecz wzrostu prawdopodobieństwa dalszego życia w zdrowiu w UE.
- Pobudzaniem Strategii Medycyny Geriatrycznej i zapewnieniem silniejszego wsparcia Eksperckiej Grupie Geriatrycznej w Europejskiej Agencji Leków.
- Zapewnieniem solidnej infrastruktury opieki zdrowotnej i wykorzystaniem innowacji cyfrowych na poziomie UE, aby poprawić stan zdrowia ludzi w każdym wieku jednocześnie realizując cele jednolitego rynku cyfrowego.
- Traktowaniem priorytetowo walki z samotnością i izolacją społeczną ludzi starszych, która obejmuje około od jednej trzeciej do połowy starszej ludności i wpływa niekorzystnie na warunki zdrowotne.

SDG 7/8/9/11
EPSR 17/19/20
DSM
OEWGA

Zapewnienie powszechnego dostępu do dóbr i usług we współczesnym cyfrowym społeczeństwie włączając w to starsze osoby, oraz wywieranie nacisku na rząd, aby:

- Podejmować działania na rzecz wzmocnienia legislacji unijnej, inicjatyw, prac nad normalizacją na rzecz dostępu do dóbr i usług w dzisiejszym wysoko zinformatyzowanym świecie, w tym europejskiego aktu w sprawie dostępności, jak również upewnienie się, że jest właściwie stosowana na szczeblu krajowym.
- Kontynuować wsparcie dla Europejskiej Strategii Srebrnej Gospodarki umożliwiając rozwój łatwo dostępnych i niedrogich produktów i usług sprzyjających aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu.
- Promować i wspierać rozwój lokalnych i regionalnych środowisk przyjaznych osobom starszym, gdyż to właśnie te środowiska odgrywają kluczową rolę we wsparciu samodzielnego życia i mobilności przy jednoczesnej pomocy funduszy Unii Europejskiej.
- Uwzględnić kwestie związane z potrzebami ludzi starszych w lokalnej gospodarce inteligentnego mieszkalnictwa i rozwoju miast oraz transportu publicznego. Wspierać samodzielne, niezależne życie poprzez rozwój systemów ITC do użytku domowego, inteligentnych domów, usług internetowych,
- Dokładać starań, aby aspekty starzenia się były uwzględniane w różnych obszarach unijnych programów badawczych, by w ten sposób lepiej adresować zróżnicowane perspektywy demograficznego starzenia się UE.

SDG 4/10/16/17
EPSR 1/2/3
DSM
OEWGA

Zachęcanie starszych obywateli do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i demokratycznym, promowanie uczenia się w ciągu całego życia, aby w ten sposób wspierać ich aktywne zaangażowanie we wszystkie aspekty życia; działać na rzecz tego, aby:

- Parlament Europejski stał się głównym miejscem dyskusji o kwestiach równych praw dla wszystkich niezależnie od wieku oraz solidarności międzypokoleniowej dzięki poparciu przywrócenia intergrupy na rzecz aktywnego starzenia się i solidarności międzypokoleniowej.
- Wyborcy, niezależnie od wieku, mieli dostęp do udziału w wyborach oraz korzystali z e-administracji.
- Walczyć z dyskryminacją ze względu na wiek w sferze politycznej i zachęcać starsze osoby do kandydowania w wyborach lokalnych, krajowych i europejskich.
- Uznawać i wspierać wszystkie zróżnicowane formy wkładu jakie osoby starsze wnoszą dla społeczeństwa, w szczególności na rzecz młodszych pokoleń.
- Wzywać do uznania i wsparcia dla pracy woluntariuszy w starszym wieku poprzez programowanie i finansowanie ze środków społecznych oraz Erasmus+; finansować badania mające ocenić wartość ekonomiczną wolontariatu osób starszych.
- Wzywać do pojawienia się kolejnych unijnych inicjatyw dających możliwość wyeliminowania wykluczenia cyfrowego, w tym finansowania ze środków unijnych.
- Walczyć z wykluczeniem cyfrowym oraz respektować prawo każdego obywatela do wykorzystywania tradycyjnych technologii (to jest analogowych) w celu wsparcia prawa osób starszych do równego uczestnictwa w społeczeństwie;
- Nawoływać do silniejszego zaangażowania użytkowników do współtworzenia/wspólnego projektowania badań i prac standaryzacyjnych;
- Upewnić się, że wprowadzane ogólne rozporządzenie o ochronie danych uwzględnia specyficzne wyzwania, z którymi spotykają się starsi obywatele w związku z wykluczeniem cyfrowym;
- Włączać starszych obywateli w dialog społeczny na temat zrównoważonego rozwoju oraz międzypokoleniowego transferu wiedzy, wartości i kultury.

* * * * *

Cele zrównoważonego rozwoju o istotnym znaczeniu dla osób starszych (SDG)

cel 1 Likwidacja ubóstwa
cel 2 Likwidacja głodu
cel 3 Dobre zdrowie i samopoczucie
cel 4 Edukacja o wysokiej jakości
cel 5 Równość płci
cel 6 Czysta woda i warunki sanitarne
cel 7 Czysta energia i przystępna
cel 8 Godna praca i wzrost gospodarczy
cel 9 Przemysł, innowacje i infrastruktura
cel 10 Zmniejszenie nierówności
cel 11 Zrównoważone miasta i społeczeństwa
cel 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja
cel 13 Działania na rzecz klimatu
cel 16 Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje
cel 17 Partnerstwo dla celów

Europejski Filar Praw Socjalnych i jego zasady odnoszące się do osób starszych

cel 1 Edukacja, szkolenia i edukacja w ciągu życia (LLL)
cel 2 Równość płci
cel 3 Równość szans
cel 4 Aktywne wspieranie zatrudnienia
cel 5 Bezpieczne i dostosowujące się zatrudnienia
cel 7 Informacja na temat warunków pracy i ochrony
cel 9 Równowaga praca - życie prywatne
cel 10 Zdrowe, bezpieczne i dostosowane środowisko pracy i ochrona danych
cel 12 Ochrona socjalna
cel 13 Zasiłki dla bezrobotnych
cel 14 Dochód minimalny
cel 15 Dochód w wieku starszym i emerytury
cel 16 Opieka zdrowotna
cel 17 Włączenie osób niepełnosprawnych
cel 18 Opieka długookresowa
cel 19 Mieszkania i pomoc dla bezdomnych
cel 20 dostęp do usług podstawowych

Digital Single Market (DSM)

Jednolity rynek cyfrowy oznacza strategię Komisji Europejskiej zapewniającą działalność internetową jednostkom i biznesowi pod warunkiem uczciwej konkurencji, ochrony konsumentów i ochrony danych, usuwaniu geo blokad i poszanowaniu praw autorskich.

UN Open Ended Working Group on Ageing (OEWGA)

ONZ-towska Otwarta Grupa Robocza do spraw Starzenia, ustanowiona przez Organizację Narodów Zjednoczonych, której celem jest wzmocnienie ochrony praw człowieka osób starszych została ustanowiona przez Zgromadzenie Ogólne NZ 21 grudnia 2010 r.; odbyło się już 9 spotkań
W 2012 r. przyjęto rezolucję - Towards a comprehensive and integral international legal instrument to promote and protect the rights and dignity of older persons ;
W szczególności Grupa Robocza rozważa istniejące międzynarodowe ramy prawne, dotyczące praw człowieka w odniesieniu do osób starszych oraz identyfikuje możliwe luki i stara się znaleźć odpowiedzi łącznie z rozważeniem, jeśli uzna za stosowne, wykonalności odpowiednich zmian.

*AGE work is co-funded by the **Rights, Equality and Citizenship Programme** of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of AGE Platform Europe and cannot be taken to reflect the views of the European Commission.*